

Souhrnná teritoriální informace:

Etiopie

ZÚ Addis Abeba - aktualizováno k 1.6. 2024 10. 6. 2024 9:27

Etiopie je federativní republikou, která je tvořena 11 etnickými založenými státy a 2 samosprávnými městskými oblastmi. Role prezidenta, který je volen oběma komorami Parlamentu na šestileté období, je ceremoniální. Zákonodárnou moc představuje dvoukomorový parlament, skládající se z horní Komory federace mající 108 křesel a dolní Komory lidových zástupců skládající se z 548 křesel. Zatímco členové horní komory jsou voleni parlamentními shromážděními jednotlivých států federace, dolní komora je volena ve všeobecném hlasování. Předseda vlády, který je představitelem výkonné moci, je volen z členů Komory lidových zástupců.

Etiopická ekonomika od nástupu nového premiéra Abyi(ho) Ahmed(a) v dubnu 2018 započala postupnou transformaci od socialistického systému, kterému dominovaly státní podniky, k tržnímu hospodářství. Vláda si za jednu ze svých priorit vytyčila podporu soukromého sektoru, jehož rozvoj je nicméně zatím pouze pozvolný. Po hospodářském růstu, který se v minulých letech pohyboval průměrně okolo 10 % HDP za rok, zasáhla i Etiopii globální pandemie, v jejímž důsledku hospodářský růst zpomalil na 2 % HDP v roce 2021. Avšak Covid-19 nebyl pro etiopskou ekonomiku v roce 2021 hlavní výzvou, tu představovaly spíše postupná eroze politického systému, úpadek vlády práva, spory se sousedy, ozbrojený konflikt na severu země, obavy zahraničních investorů z vývoje v zemi. Etiopie čelí dlouhodobě vysoké míře inflace, nedostatku devizových rezerv a zvětšujícímu se propadu mezi oficiálním a paralelním směnným kurzem. V roce 2023 činil růst reálného HDP 7,2 %. Největší podíl na tempu růstu měl sektor služeb a zemědělství. V roce 2023 byla meziroční míra inflace vykázaná ve výši 30,2 %, což znamenalo nepatrný pokles ve srovnání s mírou inflace v roce 2022 (33,9 %). Etiopie se ale stále řadí mezi země s druhou nejvyšší mírou inflace v regionu subsaharské Afriky.

Pro silné české firmy Etiopie představuje perspektivního obchodního partnera. České společnosti se již velmi dobře prosazují v obranném sektoru, vodohospodářství a ve zdravotnictví, kde byly vybrány za realizátory několika státních tendrů. Vzhledem k postupné modernizaci ozbrojených složek a zdravotnického systému je možné očekávat aktivní zapojení českých subjektů i v budoucnu. Perspektiva existuje v důlním a těžebním sektoru, který je vládní prioritou pro příští dekádu. Exportní příležitosti existují i v potravinářském a zpracovatelském průmyslu a taktéž v zemědělství, jehož modernizace je vysoko mezi státními prioritami. České subjekty budou moct těžit i z rozvoje infrastruktury, na který se chce vláda zaměřit. Příležitost pro české společnosti představuje i rozvoj energetiky, konkrétně se jedná o posílení přenosové sítě, instalaci nových transformátorů a projekty na výstavbu malých vodních a solárních elektráren.

V dalších letech by mělo dojít k postupné obnově růstu, i když dvojciferných čísel z předchozí dekády již Etiopie dosahovat nebude. Inflace bude i nadále představovat problém, přestože se jí podle odhadů bude vládě dařit postupně snižovat. Etiopie by také v dalších

Základní údaje	
Hlavní město	Addis Abeba
Počet obyvatel	126,5 mil.
Jazyk	amharština, angličtina
Náboženství	křesťanství, islám
Státní zřízení	federální demokratická republika
Hlava státu	Sahle-Work Zewde
Hlava vlády	Abiy Ahmed
Název měny	etiopský birr (ETB)
Cestování	
Časový posun	+2 hod (v létě +1 hod)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Mgr. Miroslav Kosek
Ekonomický úsek	Ing. Vítězslav Schwar, Ph.D.
Konzulární úsek	Mgr. Josef Oriško, Ph.D.
CzechTrade	ne
Czechinvest	ne
Ekonomika	
Nominální HDP (mld. USD)	157,484
Hospodářský růst (%)	7,2
Inflace (%)	30,2
Nezaměstnanost (%)	N/A

letech měla postupně zmenšovat své obchodní saldo se zahraničím, což by mohlo přispět ke snížení problémů s tvrdou měnou. Dle vládních plánů by země měla v roce 2025 opustit kategorii nízkopříjmových zemí a zařadit se mezi státy se středním příjmem.

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiální název státu: Etiopská federativní demokratická republika

Prezidentka: Sahle-Work Zewde (ve funkci od 25. 10. 2018)

Politické tendence: Etiopie v průběhu roku 2022 přichystala parlamentní volby, které měly původně proběhnout v srpnu 2020. Ve většině volebních okrsků se hlasování uskutečnilo v červnu 2021, v dalších v září 2021. Z voleb jako vítězná vzešla dosavadní vládní Prosperity Party, která se zformovala pod taktovkou premiéra Abiy(ho) Ahmed(a) z bývalé EPRDF a jejích pěti regionálních období. Nová vláda se po jmenování v říjnu 2021 zavázala pokračovat v liberalizačním a reformním programu. Bezpečnostní, sociální a politické jistoty se ovšem v důsledku rozvolnění snižují. Dochází k eskalaci etnického napětí, lokálním ozbrojeným konfliktům a střetům paramilitárních skupin s federálními a státními bezpečnostními složkami. Vzhledem k absenci reálné opozice a jejímu oslabení politickému prostoru dominuje vládní Prosperity Party. Na snahy dříve vládnoucí skupiny TPLF o zachování podílu na moci reagovala vláda zásahem federální armády v Tigrajském regionu v listopadu 2020, ozbrojený konflikt se vyhroutil na podzim 2021, kdy federální armáda výrazně ustoupila na jih směrem k hlavnímu městu a v Etiopii byl vyhlášen šestiměsíční nouzový stav, který byl však předčasně ukončen 15. 2. 2022. Konflikt byl formálně ukončen v listopadu 2022 po podpisu dohod mezi TPLF a federální vládou v Pretorii a následně v Nairobi. Na jaře roku 2023 Etiopii sužovaly další bezpečnostní incidenty, např. v Oromii či Amharsku. Na severu země se život po podpisu dohod pomalu začal vracet k normálu, byla jmenována přechodná správa a dochází k postupnému naplňování ustanovení dohod.

Složení vlády: Výkonnou moc má v Etiopii v rukou Rada ministrů, která má k 15. 5. 2023 následující složení:

Předseda vlády – Abiy Ahmed

Místopředseda vlády – Temesgen Tiruneh (od 02/2024)

Ministerstvo financí – Ahmed Shide

Ministerstvo zdravotnictví – Mekdes Daba (od 02/2024)

Ministerstvo školství – Berhanu Nega

Ministerstvo zemědělství – Girma Amente

Ministerstvo obrany – Aisha Mohammed (od 05/2024)

Ministerstvo zahraničních věcí - Taye Atske Selasie (od 02/2024)

Ministerstvo zavlažování a nížin - Abraham Belay (od 05/2024)

Ministerstvo pro ženy a sociální věci – Ergoge Tesfaye

Ministerstvo dopravy a logistiky – Alemu Sime

Ministerstvo práce a skills - Muferait Kamil

Ministerstvo spravedlnosti – Gedion Temotios

Ministerstvo turistiky – Gebremeskel Chala

Ministerstvo plánování a rozvoje – Fitsum Assefa

Ministerstvo míru – Benalf Andualem

Ministerstvo průmyslu – Melaku Alabel

Ministerstvo obchodu a regionální integrace - Nassise Chali

Ministerstvo inovací a technologií – Belete Molla

Ministerstvo kultury a sportu - Kejella Merdassa

Ministerstvo vody a energetiky - Habtamu Etafa

Ministerstvo těžby a ropy - Habtamu Tegegn

Ministerstvo příjmů - La'ke Ayalew

Ministerstvo městského rozvoje a výstavby – Chaltu Sani

1.2 Zahraniční politika země

USA, EU, mezinárodní společenství

Etiopie se západnímu mezinárodnímu společenství v období po vypuknutí konfliktu na severu země (listopad 2020) politicky velmi vzdálila. Nejen událostmi předcházejícími etiopským volbám pohasly naděje, které většina demokratického světa vkládala do premiéra Abiyho Ahmeda. Demokratické etiopské společnosti byla nahrazena utužováním etnicko-klientelistických vazeb a upevňováním současného režimu. Na druhou stranu etiopský politický prostor dostatek jiných alternativ nenabízí. Západní země během konfliktu na severu země často nereagovaly adekvátně na situaci a ještě více prohloubily příkopy, které Etiopie v předchozích měsících narýsovala. Vláda zahájila kampaň #NoMore na protest proti zahraničnímu vměšování se do vnitřních záležitostí země. Tato iniciativa, která si získala v Etiopii mimořádnou odezvu, kritizovala především USA a nevyvážené zpravodajství CNN. EU správně upozorňovala na porušování lidských práv, nicméně svými návrhy nerealistických řešení se její pozice v Etiopii výrazně oslabila.

Po podepsání dohod o ukončení bojů a trvalém míru mezi federální vládou a TPLF v listopadu 2022 došlo k výraznému zlepšení vztahů západního společenství a Etiopie. Na jaře 2023 proběhla řada cest a návštěv na nejvyšší úrovni, představitelé USA, EU i bilaterálních partnerů oznámili novou finanční pomoc a podporu Etiopii při jednáních s mezinárodními finančními institucemi.

Rusko, Čína, Turecko, UAE

Etiopie v době konfliktu s TPLF posilovala vztahy například s Ruskem. Jejich hlavním obsahem je především vojenská spolupráce a dodávky zbrojního materiálu. V červenci 2021 Etiopie s Ruskem podepsala dohodu o vojenské spolupráci, čímž se otevřely dveře k využívání ruských služeb v řešení tigraského problému. Dodávky vojenského materiálu proudily pak také ještě z Turecka, Spojených arabských emirátů a Číny. Čína zůstává pro Etiopii nejdůležitějším obchodním a investičním partnerem, který navíc drží přes 50 % etiopského zahraničního dluhu.

Egypt, Súdán, GERD

Důležitým zahraničněpolitickým tématem zůstává napouštění přehrady GERD, které vyvolává napětí v celém regionu. Již druhým rokem Etiopie pokračuje v napouštění přehrady; nemá zájem učinit průlom v jednání o nakládání s vodou z Nilu a pokračuje v jednostranném napouštění. V roce 2021 dosáhla stavu, kdy je přehradu možné omezeně využívat pro výrobu elektrické energie a v únoru 2022 byla slavnostně spuštěna první turbína. Egypt má zájem o internacionalizaci sporu a o mezinárodní pozornost, jelikož nedokáže jinak účinně zabránit jednostrannému napouštění přehrady ze strany Etiopie. Ta naopak argumentuje lokálním rozměrem problému, který by měl být vyřešen mezi dotčenými zeměmi a neměl by být ovlivňován cizími státy. Na pozadí konfliktu o napouštění přehrady GERD Etiopie řeší také územní spor se sousedním Súdánem. Ten využil oslabení Etiopie z důvodu probíhajícího konfliktu v Tigraji a obsadil spornou oblast al-Fashaga. Jedná se o úrodné území o velikosti 260 km² na východní hranici Súdánu, kde tradičně farmaří súdáňští i etiopští farmáři a hranice je v této oblasti předmětem sporů. Od roku 2007 zde fungoval zvláštní režim, který potvrdil dosavadní status quo, kdy území nebylo pod přímou kontrolou žádné ze zemí a na jeho obhospodařování se podílely oba státy společně. Tímto jednostranným krokem Súdán území získal zcela pod svou kontrolu, což vyvolalo vojenskou odpověď Etiopie. Za konflikt zaplatilo životem či zdravím několik vojáků, ale k výraznějšímu posunu nedošlo.

1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel: odhad EIU v roce 2023: 126,5 mil.

průměrný věk: 19,5 roku

12. nejlidnatější země na světě

21 % obyvatel žije ve městech; Addis Abeba: 3,6 milionů ve vlastním městě (5 milionů s předměstími), Adama, Gondar a Mekele mají po 330 000 obyvatel, Hawassa 302 000 obyvatel

Průměrný roční přírůstek: 2,60 % (odhad 2021); jedna z nejrychleji rostoucích zemí na světě

Demografické složení: 49,9 % muži, 50,1 % ženy; 0 – 24 let tvoří 64 % obyvatel

Národnostní složení: přes 70 etnických skupin (národů, národností a kmenů), nejvýznamnější etnické skupiny (census 2010): Oromo 34,4 %; Amhara 27,0 %; Somali 6,2 %; Tigray 6,1 %; Sidama 4,0 %

Náboženské složení: 43,5 % etiopská křesťanská ortodoxní církev (Amharové, Tigrejci, část. Oromové), 34 % sunnitský islám (Oromové, Afaři, Somálci); podíl muslimů se postupně zvětšuje, 18,5 % protestantská církev, 3 % tradiční africká náboženství (animismus), 0,7 % katolíci

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

Etiopská ekonomika pokračuje v postupné liberalizaci, prioritami jsou udržitelnost zadlužení a posílení zásob tvrdé měny. Transformace ekonomiky a reformní snahy jsou podporovány půjčkami od MMF, přestože tříletý Extended Credit Facility skončil v září 2021. Růst HDP Etiopie v posledních letech dosahoval ročního průměru 10 %, pandemie koronaviru a nepříznivá politicko-bezpečnostní situace vedly k posklesu růstu HDP na 3,7 % v roce 2022, v dalších letech by však mělo dojít k postupnému posílení hospodářství a návratu k ročním přírůstkům okolo 5 %. Tahounem růstu by kromě zemědělství (oslabení následků invaze sarančat, vyšší světové ceny potravin) měly být i další sektory (průmysl, těžba i finanční a bankovní služby). Etiopie čelí trvalým inflačním tlakům z důvodu postupné devalvace etiopského birru, snížení vládních dotací pohonných hmot a dalších liberalizačních kroků. V průběhu roku 2022 se inflace pohybovala v průměru okolo 31,40 %. Saldo obchodní bilance dosáhlo v roce 2022 hodnoty přes 14 mld. USD z důvodu zvyšujících se cen komodit a potravin na globálních trzích a oslabování etiopského birru.

Hlavními zdroji HDP v roce 2022 byly:

Služby: 38,3 % (tahoun ekonomického růstu v Etiopii, jde zejména o telekomunikace, turistiku a státní aerolinky Ethiopian Airlines)

Zemědělství: 37,3 % (i přes snahy etiopské vlády snížit podíl zemědělství na celkovém HDP se sektor drží těsně za službami)

Průmysl: 24,4 % (pokles podílu v době globální pandemie a konfliktu na severu země, vliv má i vypovězení AGOA ze strany USA)

Ukazatel	2021	2022	2023	2024	2025
Růst HDP (%)	5,64	5,32	6	6,2	6,5
HDP/obyv. (USD/PPP)	2560	2810	3030	3220	3410
Inflace (%)	26,80	33,89	30,30	26,4	15,4
Nezaměstnanost (%)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Export zboží (mld. USD)	3,949	3,989	4,069	4,146	5,336
Import zboží (mld. USD)	15,973	18,65	20,112	21,429	23,486
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-10,403	-12,765	-13,998	-15,103	-15,765
Průmyslová produkce (% změna)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Populace (mil.)	120,30	123,40	126,50	129,70	132,90
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	7/7	7/7	7/7	7/7	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Konflikt v Tigrajském regionu společně se zvýšenými výdaji v souvislosti s globální pandemií a volebními přípravami se podílel na vyšším deficitu státního rozpočtu ve finančním roce 2022/2023. Rozpočet je zatížen především pokračujícími výdaji na válečný konflikt, rekonstrukčními programy a rostoucími výdaji na dovoz komodit, potravin a ropných produktů.

Příjmy státního rozpočtu v příštích letech počítají se spuštěním výroby elektrické energie na přehradě GERD, což by díky vývozu a ekonomické expanzi v zemi mělo přinést státnímu rozpočtu nové prostředky. Prodej telekomunikačních licencí a částečná privatizace státních podniků jako Ethiopian Airlines a Ethio Telecom povedou k růstu příjmů státního rozpočtu. Saldo státního rozpočtu by mělo v následujících letech klesnout pod úroveň 5 % HDP díky předpokládané vyšší podpoře donorů v souvislosti s poválečnou rekonstrukcí země. Deficit bude financován především prostřednictvím bilaterálních půjček (zejména z Číny) a od domácích věřitelů. Veřejný dluh v roce 2022 klesl na 59,90 % a sestupný trend by měl pokračovat i v dalším období. Bilance běžného účtu se i v dalším období bude pohybovat okolo hranice 6 mld. USD.

Veřejné finance	2023
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-4,80
Veřejný dluh (% HDP)	41,10
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-6,072
Daně	2024
PO	-
FO	-
DPH	-

2.3 Bankovní systém

Etiopský bankovní systém je tvořen centrální bankou (National Bank of Ethiopia, NBE), státem vlastněnou rozvojovou bankou (Development Bank of Ethiopia, DBE), státem vlastněnou komerční bankou (Commercial Bank of Ethiopia, CBE) a soukromými bankami. Zahraniční banky nemohou dle platných zákonů poskytovat v Etiopii bankovní a finanční služby. V roce 2022 Etiopie začala připravovat postupné uvolnění tohoto tradičního systému a v roce 2023 by měla být schválena nová pravidla, která zahraničním subjektům umožní vstup do tohoto dříve zapovězeného segmentu.

Sektoru dominuje státem vlastněná komerční banka CBE, která kontroluje 61 % trhu s půjčkami a přijímá 57 % všech bankovních vkladů v zemi. Její podíl na zisku v bankovním sektoru je 45,2 %.

Bankovní služby jsou v současné době koncentrovány v hlavním městě, kde se nachází více než třetina bankovních poboček. Komerční banky kopírují model CBE a jsou experty kritizovány pro neexistující inovace a absenci snahy rozšířit portfolium služeb, které nabízejí.

2.4 Daňový systém

Etiopský daňový systém je na první pohled relativně přehledný a stabilní, avšak jeho problémem je nízká efektivita a arbitrárnosti při uplatňování a vynucování, na což si dlouhodobě stěžuje privátní sektor.

Pro právnické osoby s měsíčním příjmem do 7 200 ETB/měsíc (podle kurzu k 15. 5. 2023 tento příjem odpovídá cca 121 EUR) je sazba nulová. Dále je systém progresivní s daňovým zatížením 10-35 %. Nejvyšší sazba je uplatňována u příjmů vyšších než 130 800 ETB/měsíc (2 203 EUR). Daň ze zisku je ve výši 30 %, sníženou sazbu 25 % mohou uplatňovat velké těžební společnosti.

Pro fyzické osoby s příjmem do 600 ETB/měsíc (cca 10 EUR) platí sazba 0 %, nejnižší sazba je na úrovni 10 % z příjmu a pro nejvyšší kategorii, která vydělává více než 10 900 ETB/měsíc (asi 184 EUR), platí sazba 35 %.

DPH je na většinu zboží, a to v sazbě 15 %. Na některé základní potraviny (pečivo, mléko atd.) je sazba nulová.

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s ČR

Vývoz z ČR do Etiopie do roku 2020 pokračoval i přes pandemii Covid-19 ve vzrůstajícím trendu posledních let. V roce 2021 se vývoz z ČR propadl přibližně o polovinu v porovnání s předchozím rokem kvůli pokračujícím následkům pandemie a politicko-bezpečnostní situaci v Etiopii. Stejný trend pokračoval i v roce 2022. Vzhledem k rostoucímu etiopskému exportu do ČR došlo k poklesu salda pod hranici 100 mil. Kč.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z ČR (mld. CZK)	0,37	0,44	0,24	0,26	0,38
Export do ČR (mld. CZK)	0,16	0,19	0,11	0,16	0,19
Saldo s ČR (mld. CZK)	-0,21	-0,25	-0,13	-0,10	-0,19

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek importu z ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
752	Zařízení k automat. zpracování dat, jednotky periferní	148,03	39,27
722	Traktory	55,33	14,68
872	Zařízení, přístroje pro účely lékařské, veterinární ap.	18,85	5,00
692	Konstrukce kovové ke skladování a přepravě	18,62	4,94
874	Přístroje měřicí, kontrolní, analyzační, řídicí j. n.	12,8	3,40

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek exportu do ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
054	Zelenina čerstvá, chlazená, zmrazená ap., kořeny, hlízy aj.	30,81	16,22
071	Káva a náhražky kávové	30,19	15,89
792	Letadla a zařízení související, lodě kosmické, rakety	26,96	14,19
292	Suroviny rostlinného původu j. n. (bambus, semena ap.)	18,48	9,73
845	Součásti oděvní z materiálu textilního i pletené ap.	18,46	9,71

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy s EU

Etiopské obchodní saldo se zeměmi EU je dlouhodobě negativní. Etiopskému exportu dominují potraviny a živá zvířata, suroviny a spotřební zboží. Častým problémem etiopských vývozu je kvalita neodpovídající standardům EU, dochází tedy k exportu přes třetí země, kde je zboží upravováno tak, aby mohlo vstoupit na unijní trh. EU do Etiopie vyváží především stroje a dopravní prostředky, chemikálie a potraviny. V roce 2022 došlo k historickému růstu etiopského vývozu do EU, čímž došlo i k poklesu salda s EU.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z EU (mil. EUR)	1971,60	1588,28	1259,69	1329,74	1259,00
Export do EU (mil. EUR)	522,33	550,21	616,44	907,57	687,84
Saldo s EU (mil. EUR)	-1449,27	-1038,06	-643,25	-422,17	-571,15

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

Etiopie v roce 2021 výrazně posílila svůj import ze zemí mimo Evropskou unii. Export do zemí mimo EU se v roce 2021 vrátil po mírném oslabení v roce 2020 na předpandemickou úroveň. Data za rok 2022 nejsou dostupná.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import ze zemí mimo EU (mil. EUR)	11490,85	10543,10	13515,34	15921,51	17344,60
Export do zemí mimo EU (mil. EUR)	2013,10	2463,44	3036,39	2782,25	3075,98
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	-9477,75	-8079,66	-10478,95	-13139,26	-14268,62

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Přímé zahraniční investice do Etiopie dosáhly svého vrcholu v roce 2016, kdy se vyšplhaly na 4,14 mld. USD, od té doby měly sestupnou tendenci, nicméně dle posledních dostupných dat Světové banky byl dosavadní vrchol překonán v roce 2021, kdy se přímé zahraniční investice vystoupaly na úroveň 4,26 mld. USD. Zahraniční investice v posledních letech směřují především do nově vznikajících industriálních parků. Nejvíce přímých zahraničních investic do Etiopie přichází z Číny, Turecka, Indie, Saudské Arábie, Nizozemska a Spojeného království. Téměř 60 % prostředků směřuje do průmyslu. Z právního hlediska jsou investice regulovány prostřednictvím Investment Proclamation 1180/2020 a Investment Regulation 474/2020. Tyto dokumenty obsahují seznam sektorů, které jsou rezervovány pro domácí investory. Hlavním orgánem, který je zodpovědný za přilákávání zahraničních investorů a práci s nimi je EIC, Ethiopian Investment Commission. Rizika pro potenciální investory představují politicko-bezpečnostní situace, odlišná aplikace pravidel na federální úrovni a na úrovni jednotlivých regionů, častá fluktuace úředníků a obtížná repatriace zisků ze země.

3.3 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Smluvním pilířem etiopsko-unijních vztahů je Společná deklarace o strategických vztazích, podepsaná předsedou Evropské komise Jean-Claudem Junckerem a tehdejším etiopským premiérem Hailemariamem Desalegnem. Deklarace předpokládá každoroční dialog na ministerské úrovni v šesti různých sektorech: dobré vládnutí a lidská práva, regionální mír a bezpečnost, boj proti terorismu a radikalizaci, migrace, socio-ekonomický rozvoj, investice a obchod a v neposlední řadě změny klimatu a environmentální spolupráce. Pro exporty z Etiopie uplatňuje EU program "everything but arms", což umožňuje vstup více než 7000 etiopských výrobků na unijní trh bez celního zatížení.

Smlouvy s ČR

Během návštěvy místopředsedy vlády a ministra pro místní rozvoj Jiřího Čunka v Etiopii v r. 2007 byla podepsána Dohoda o zamezení dvojího zdanění a prevenci daňových úniků s přihlédnutím k daním z příjmu.

Dne 16. 2. 2018, po splnění všech interních podmínek na obou stranách, vstoupila v platnost bilaterální česko-etiopská Dohoda o letecké přepravě, podepsaná dne 5. 4. 2014.

Jednání o bilaterální Dohodě o podpoře a ochraně investic (DPOI) mezi Ministerstvem financí ČR a Ethiopian Investment Commission, která má na etiopské straně investiční dohody ve své gesci, jsou bez výrazného pokroku. V současné chvíli se čeká na schválení vzorové české DPOI s třetími zeměmi ze strany Evropské komise, aby mohla být jednání s Etiopií obnovena.

3.4 Rozvojová spolupráce

Etiopie patří mezi největší příjemce oficiální rozvojové pomoci na světě, která dle údajů Development Assistance Group Ethiopia dosahuje až jedné třetiny státního rozpočtu (30–50 % pomoci představuje humanitární a potravinová pomoc). Největšími donory jsou tradičně EU a USA. V posledních letech však stále více pomoci přichází z Číny (ve své specifické, ekonomické podobě), Indie, Japonska, Jižní Koreje či Turecka. Většina těchto zemí zaměřuje svoji rozvojovou pomoc na následnou ekonomickou návaznost a prohlubování ekonomických vazeb.

Etiopie je od roku 2010 prioritní zemí ZRS ČR s programem spolupráce a na základě rozhodnutí vlády ČR z června 2016 jí bude až do roku 2023. Prostředky směřují do projektů ve dvou prioritních oblastech: 1. rozvoj venkova, 2. udržitelné nakládání s přírodními zdroji. Dále české prostředky směřují na trilaterální projekty a humanitární pomoc. Prioritními regiony, do kterých se soustředí převážná část aktivit ZRS ČR, je Region jižních národů, národností a lidu (SNNPR) a Sidama. Rámec dvoustranné rozvojové spolupráce mezi ČR a Etiopií na léta 2018–2023 dává Memorandum podepsané v Addis Abebě dne 16. 2. 2018 mezi MZV ČR a Ministerstvem financí Etiopie. Program spolupráce stojí na základě druhého etiopského Růstového a transformačního plánu a bilaterální rozvojový program plně vychází z etiopských rozvojových priorit. Kromě tradičních bilaterálních a trilaterálních projektů jsou v Etiopii realizovány projekty v rámci programu Aid for Trade a B2B. Dále jsou v Etiopii v rámci české rozvojové spolupráce realizovány tzv. malé lokální projekty a pravidelně jsou poskytována česká vládní stipendia. Etiopii je též poskytována humanitární pomoc.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

► Důlní, těžební a ropný průmysl

Těžební sektor je klíčovou součástí nového desetiletého plánu rozvoje. Prioritou je těžba materiálů dále využitelných ve stavebnictví a zemědělství. Ministerstvo těžby a ropy se zaměřuje na efektivní využití nerostů, hledání exportních příležitostí a podporu domácí poptávky. Příležitosti existují pro dodávku strojů či zpracovatelských technologií. Pro zahraniční společnosti jsou připraveny zvýhodněné balíčky daňové a pro dovoz strojů. Příjem z exportu nerostů ve finančním roce 2020/2021 dosáhl 680 mil. USD.

► Obranný průmysl

Etiopie je dlouhodobým odběratelem obranné techniky české provenience. Konflikt na severu země jen zvýraznil nutnost modernizace vojenské techniky a nákupu nových technologií. Výdaje na obranu vzrostly ve státním rozpočtu pro finanční rok 2021/2022 v meziročním porovnání o 33 %. Příležitosti pro české subjekty existují především ve vojenském letectví, modernizace dříve dodané techniky, náhradních součástkách, dodávkách trenažérů, výcviku či v systémech letového provozu.

► Zdravotnický a farmaceutický průmysl

Globální pandemie koronaviru poukázala na nedostatečné vybavení a nepřipravenost etiopského zdravotnictví. V nemocnicích není dostatek kyslíkových generátorů, standardně vybavených JIP či laboratorní techniky. České firmy mohou těžit ze špatných zkušeností s dodávkami zboží nízké kvality a z poptávky po vyšší kvalitě u složitějšího vybavení. Vláda připravuje programy rekonstrukce zdravotnických zařízení, která byla poničena v konfliktech. V roce 2020 v Etiopii fungovalo 353 nemocnic, 3 735 zdravotnických středisek a 17 550 zdravotnických center (health post).

► Zemědělský a potravinářský průmysl

Etiopským problémem v zemědělství je především nízká efektivita a diverzifikace zemědělské produkce, která je navíc velmi náchylná k rozmarům počasí a dalším přírodním vlivům. Země by ráda zavedla mechanizaci, chemizaci a další moderní zemědělské postupy. Rozvíjejí se i navazující zpracovatelská odvětví. Průměrný růst zemědělského sektoru v příštím desetiletí je odhadován na 6,2 % ročně.

► Energetický průmysl

Etiopie posiluje svou roli regionálního energetického centra. Kromě obřích vodních elektráren na přehradě GERD s plánovanou výrobní kapacitou 5,6 GW plánuje země výstavbu menších hydroelektráren, potenciál však existuje i pro i menší solární elektrárny, které by mohly sloužit odlehlejší komunitám. V rámci národního programu elektrifikace existuje potenciál pro dodávky komponentů přenosové sítě, generátorů či transformátorů. Energetický potenciál země odhadovaný na 60 GW je nyní využíván z méně než 10 %, přes 94 % energetické energie vyrábí vodní elektrárny.

► Dopravní průmysl a infrastruktura

Ministerstvo dopravy připravuje řadu projektů pro rozšíření dopravní infrastruktury. Roste především význam vnitrostátních leteckých linek, což povede k nutnosti výstavby šesti nových regionálních letišť a modernizace těch stávajících včetně technologického vybavení. Země posiluje i síť veřejné dopravy, a to ve větších městech i mezi regiony, příležitosti existují nejen u dodávek dopravních prostředků, ale i u technologií řízení dopravy. Cílem vlády je do roku 2030 vybudovat moderní, bezpečnou a spolehlivou dopravní síť, která bude dostupná pro všechny obyvatele a bude přispívat k prosperitě země.

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Etiopie a Etiopani jsou v porovnání s ostatními národy Afriky specifictí. Jsou velmi hrdí na svou historii (rozvoj křesťanství, Etiopie nebyla nikdy kolonizovaná) a neradi slyší porovnání s ostatními zeměmi, ze kterého by Etiopie mohla vyjít v negativním světle. Z důvodu dlouhé dominance státního a polostátního sektoru je soukromá sféra teprve v rané fázi vývoje. Při jednáních jsou Etiopové velmi přátelští a projevují zájem. Dosáhnutí výsledku ale vyžaduje dlouhodobou interakci a několik návštěv země, nutná je také flexibilita a trpělivost. Osobní přítomnost je jednoznačně preferována, a to alespoň v podobě místního zástupce.

4.2 Oslovení

Na začátku je potřeba zhodnotit, je-li nabízený produkt či služba uplatnitelná i na etiopském trhu a je-li možné najít vhodného partnera, se kterým bude možné spolupracovat. I přes důraz vlády na posilování soukromého sektoru je tento stále v rané fázi vývoje. Na trhu jsou velmi aktivní společnosti z Číny, které těží z toho, že často je nejdůležitějším faktorem cena. V některých odvětvích se tento trend začíná měnit, nicméně konkurence je silná. V obchodních kruzích je silně preferován osobní kontakt, přes email či telefonicky se obchodní vztahy navazují velmi komplikovaně.

4.3 Obchodní schůzka

Na jednání s partnery z Etiopie je potřeba se dobře připravit. Mezi časté otázky patří příklady konkrétního využití nabízeného produktu či služby v dalších zemích, výhody nabízené oproti konkurenci atd. Schůzky nejčastěji probíhají přímo v kanceláři protějšku či v rámci oběda nebo večeře. Vzhledem k neexistenci přesných adres je nezbytné se detailně vyptat na cestu a přesnou lokaci kanceláře (i v rámci budovy) nebo restaurace. Ideální je v tomto případě být doprovázen někým místním, protože orientace ve městě je složitá a kromě samotných zástupců společnosti/ministerstev není nikdo jiný schopen hosta nasměrovat. Prezentace firmy by měla být jasná, srozumitelná a přesvědčivá. Vnímání času je rozdílné od evropských zvyklostí, zejména jednání na úřadech a ministerstvech jsou potvrzována maximálně den či dva dopředu, není možné plánovat přesný harmonogram s velkým předstihem. V případě služební cesty je nutné počítat s dostatečnou časovou rezervou, obrnit se trpělivostí a být flexibilní. Používání vizitek není samozřejmostí, často se stává, že i vysocí představitelé vládních struktur (náměstci, ředitelé odborů) vizitkou nedisponují. Je proto třeba mít dostatečnou zásobu vizitek vlastních a zároveň požádat partnery o jejich kontaktní údaje.

Českého obchodníka může překvapit přátelská atmosféra jednání, Etiopani jsou zvědaví a pozitivně naladěni. Pokud Etiopani přijedou na setkání se zpožděním, neznačí to automaticky nedostatečný respekt vůči partnerovi, doprava v hlavním městě je nevyzpytatelná a zpoždění v rámci nižších desítek minut tolerovatelné. V případě setkání online je potřeba počítat s nižší kvalitou internetového připojení a výpadky. Zároveň tato setkání často narušují zvuky z budovy či ulice. Etiopským nešvarem je telefonování během obchodních setkání. Obvykle Etiopani při jednáních nejdou přímo k věci, časté je odbočování k jiným tématům a dostatečný prostor musí být věnován i společenské konverzaci na úvod.

Etiopani bývají na obchodní jednání velmi dobře připraveni. Jsou pozornými posluchači, ale zároveň často mívají konkrétní doplňující dotazy. Je tedy potřeba být připraven pružně reagovat. Zahraničního partnera etiopští obchodníci respektují, jednání probíhají v přátelské atmosféře. Při jednání jsou Etiopané velmi otevření novým nápadům. Etiopani jsou velmi pyšným národem, je nutné k nim přistupovat s dostatečným respektem. Není vhodné porovnávat je s ostatními Afričany.

Náboženství je v etiopské společnosti velmi silným faktorem a musí být bráno v potaz i při obchodních jednáních. V etiopských a obecně afrických partnerech je hluboce zakořeněna úcta ke stáří a cit k hierarchii. V Etiopii je všudypřítomné etnické napětí, etnická identita je silná, jako obchodní partneři jsou v rámci země preferováni příslušníci stejného etnika. Při obchodních jednáních není proto vhodné otvírat témata související s etnickou příslušností a politickými názory.

Na schůzku je vhodné dorazit přesně, ale nečekat automaticky totéž od etiopské strany. Je nutno být flexibilní, počítat s případnými prostoji a zdržením při plánování. V případě zdržení protistrany je nejlépe věc přejít a soustředit se na obsah jednání. Při schůzkách v hlavním městě je nezbytné brát v potaz možná zdržení při přesunech. Při plánování harmonogramu je dobré počítat s dostatečnou časovou rezervou, jednání s některými partnery jsou stručná, ale s jinými se můžou protáhnout.

Etiopané jsou většinou pozitivně naladěni a od svých partnerů očekávají jednání v podobném duchu. Své protějšky umí Etiopané dobře číst a dokážou na vzniklou situaci reagovat. Očekávají konsenzuální způsob jednání a vzájemnou úctu.

Lokální specifika mohou vyplývat z náboženství, etnicity a klimatu v konkrétních regionech. Kromě hlavního města a dalších větších měst jsou obyvatelé vystaveni (zahraničnímu) obchodu pouze minimálně. V provinciích je rovněž potřeba počítat s nižší jazykovou vybaveností a omezenějšími lidskými zdroji. V regionech s teplejším klimatem je vhodné domlouvat schůzky na dopoledne, jelikož veškeré aktivity jsou směrem k odpoledním hodinám utlumené.

Etiopané si potrpí na čaj a kávu, která je pevnou součástí místní kultury. Nabízet alkohol vhodné není.

Důležitý je první dojem a úprava zevnějšku. Etiopané si na svém vzhledu dávají velmi záležet, chodí velmi dobře upraveni, pozor je potřeba dávat i na boty. Na obchodní schůzku se oblečte formálně, nejlépe tmavý oblek a kravatu, dámy kostým nebo šaty. Oblečení a vizáž určitě není dobré podceňovat.

Je zde kladen důraz na postavení a senioritu. Čím výše v hierarchii postavený obchodní partner, tím lépe. Lepší je nadhodnotit svoji pozici ve firmě než podcenit, Etiopani ocení, pokud je členem delegace nebo zástupcem firmy i člověk, který může za společnost rozhodovat. V afrických partnerech je hluboce zakořeněna úcta ke stáří a cit k hierarchii. Proto může být dobré, aby byl součástí obchodní delegace i služebně starší kolega. Mezi vládní priority nicméně patří genderová rovnost a ženy na vyšších pozicích jsou velmi respektovány.

V Etiopii není neobvyklé zvát zahraničního obchodního partnera domů, často se jedná pouze o společenské gesto a k realizaci samotné návštěvy nedojde. Pokud k pozvání a následné návštěvě opravdu dojde, je to projevem zájmu a snahy ukázat partnerovi místní kulturu. Součástí návštěvy je obvykle oběd či večeře, pravděpodobně v tradičním etiopském stylu. Je zvykem přinést partnerovi malý dárek.

4.4 Komunikace

Je důležité vzít si s sebou tlumočníka?

Schopnost dohovořit se anglicky je v obchodních kruzích a na vyšších pozicích ve státní správě dostatečná, hovoří jí většina populace. Je potřeba si zvyknout na místní dialekt. Místní partner, i když nezastává roli tlumočníka, je ovšem vždycky přínosem.

Jak je to s jazykovou vybaveností?

Obyvatelstvo ovládá angličtinu pouze omezeně.

Existují nějaká komunikační tabu?

Zachování tváře je pro Etiopany nesmírně důležité. Při jednáních je proto potřeba nezapomínat na jejich národní hrdost a dávat pozor, aby se protějšek nedostal do trapné situace, či se necítil uražen. Není vhodné z vlastní iniciativy otevírat témata jako např. aktuální politickou situaci v zemi či náboženství.

Jak nejlépe komunikovat (osobně, e-mail, telefon atd.)?

Bezesporu osobní jednání. Pokud se partneři dlouhodobě neznají, po emailu či telefonu se obchodní vztahy nerozvíjejí. Je nutné nejdříve vybudovat osobní důvěru, poté je možné pokračovat v komunikaci telefonické. Etiopové velmi rádi využívají aplikace jako Signal, Telegram či Whatsapp. Důležité je nastavit určité hranice vzájemné komunikace, Etiopané jsou schopni volat i 10x za sebou, pokud telefon neberete. Zároveň rádi telefonují i mimo standardní pracovní dobu, pozdě večer i o víkendech.

4.5 Doporučení

Základní zásady při jednání s etiopskými partnery, jejichž respektování napomůže prosazení obchodního záměru:

Kontaktovat ZÚ Addis Abeba, který může poskytnout aktuální informace, poradit s obchodním případem, ověřit reálnost obchodní nabídky, zajistit schůzky, poskytnout asistenci.

Seznámit se s obchodně-ekonomickými prioritami současné vládní garnitury, mít základní přehled o vývoji země v posledních letech.

Nespěchat. Pozvolné jednání od obecných věcí ke konkrétním pomůže partnerovi lépe se vyznat v návrzích.

Počítat se změnami programu, přesunem jednání a dopravní špičkou.

Dobře připravit projekt a být v argumentaci konkrétní, dodržovat smluvené termíny, přestože přístup etiopské strany může být laxnější.

4.6 Státní svátky

Státní svátky:

- 7. leden Genna – ortodoxní Vánoce
- 19. leden Timkat – křest Ježíše Krista
- 2. březen Adwa Day – vítězství nad Italy u Adwy (1896)
- 8. březen Mezinárodní den žen
- 1. květen Svátek práce
- 5. květen Den vítězství nad italským fašismem (1941)
- 28. květen Státní svátek pád vojenského režimu DERG (1991)
- 11. září Etiopský Nový rok
- 27. září Meskel – nalezení Pravého kříže

Dále se slaví pohyblivé svátky:

- duben Seklet – ortodoxní Velikonoce – Velký pátek
- duben Fasika – Boží Hod velikonoční, následující neděle
- Eid-al-Fitr – konec ramadánu
- Eid-al-Adha – ukončení pouti do Mekky
- Mawlid – narození proroka Mohammeda

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Spolehlivý místní zástupce či partner je naprosto nezbytný, a to zejména v případě dodávek investičních celků a účasti v tendrech. Etiopský prostředník je také podmínkou v dodávkách obranného a bezpečnostního průmyslu pro etiopské státní instituce. Zastupitelský úřad může s vyhledáváním partnerů pomoci, je však možné přímo kontaktovat místní obchodní komoru. Spolupráci je možno zahájit jen po důkladném prověření etiopského zástupce, kromě prověření místní obchodní komorou také prověřením referencí u jiných partnerů a je-li to možné, i bankovní informací.

Všechny dovozy do Etiopie mohou uskutečňovat výhradně etiopští občané, či v Etiopii registrované firmy s příslušnou licencí od etiopských úřadů. Za účelem uvolnění valut pro zaplacení dovozu musí v podstatě podnik předložit etiopské bance celkem tři cenové nabídky (nutnost výběrových řízení – tendrů), přičemž nejvýhodnější cenu nemusí vybrat, pokud podá písemné zdůvodnění.

Výslovně je zakázán pouze dovoz narkotik a pornografie. Dovoz zbraní a munice je omezen na státní sektor reprezentovaný ministerstvem obrany a jím licencovanými společnostmi.

Dovozní dokumenty: ověřené kopie dovozní faktury, konosamenty, Export Declaration, kontrakt, kontrola jakosti a úplnosti zboží před expedicí.

Celní systém: Etiopie je členem World Customs Organization (WCO) a Customs Cooperation Council (CCC). Cla jsou stanovována z hodnoty na dodací faktuře včetně dopravy, nejčastěji z hodnoty CIF.

Všechno zboží musí projít tzv. Pre-shipment Inspection (PSI) prostřednictvím Etiopského daňového a celního úřadu (Ethiopian Revenues and Customs Authority – ERCA). Inspekce zboží by měly zajistit, že kvalita a množství zboží bude v souladu s podmínkami uvedenými v kontraktu. Podle nařízení ústřední banky je dovozní povolení vydáno pouze importérovi, který použije služeb státních monopolních Ethiopian Shipping and Logistics Service Enterprise.

Etiopie patří k příjemcům výhod z iniciativy Evropské unie pro nejvíce zadlužené chudé země (HIPC) Everything but Arms, která znamená, že dovozy EU z nejméně vyspělých zemí se realizují bez jakýchkoliv obchodních překážek (cel, kvót). Další výhodou pro Etiopii je iniciativa USA African Growth and Opportunity Act (AGOA), která znamená zavedení bezcelního dovozu téměř veškerého zboží do USA ze zemí subsaharské Afriky (v současnosti se nejvíce využívá ve vývozech textilu). Aplikace výhod vyplývajících z AGOA byla USA jednostranně pozastavena k 1. 1. 2022 z důvodu politické a humanitární situace v Etiopii.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Podmínkou pro zřízení kanceláře nebo reprezentace je registrace a získání licence u Ethiopian Investment Commission, (info@ethio-invest.com).

Je možná dočasná registrace – typickým příkladem je registrace za účelem realizace vyhraného tendru, nebo trvalá registrace – za účelem firemní investice v zemi.

Etiopský obchodní zákoník nabízí 4 základní registrační rámce:

1. výlučné vlastnictví
2. pobočka
3. společný podnik
4. obchodní organizace – buď formou soukromé společnosti s ručením omezeným (PLC.), nebo akciové společnosti

Bližší informace: www.investethiopia.gov.et

5.3 Marketing a komunikace

Tradice kvality a přijatelné ceny českých výrobků v Etiopii sice stále přetrvává, ale postupně je vytlačována konkurencí z Indie, Turecka a Číny. Předpokladem pro úspěch je kvalitní a hlavně spolehlivý etiopský zástupce. Je nutno zvážit možnost pravidelné účasti na každoročních veletrzích v Addis Abebě – marketing a reklama jsou v Etiopii teprve v začátcích. Nejvýznamnějšími prostředky jsou letáčky a inzerce v novinách, rádiu a televizi, nicméně v posledních letech se do popředí dostávají sociální sítě. V Etiopii je oblíbený především Facebook, WhatsApp a Telegram. Kvalita kampaní je různá i vzhledem k často nízkému rozpočtu klienta.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Ochrana duševního vlastnictví je v Etiopii nevýznamná – dochází k jejímu častému porušování. Lze se bránit registrací výrobní značky a kampaní v místních médiích. Ochrana duševního vlastnictví je jedním z hlavních témat v několikrát přerušených a obnovených jednáních Etiopie s WTO.

5.5 Trh veřejných zakázek

Tendry jsou zveřejňovány v tisku, zejména v angličtině vydávaném vládním deníku The Ethiopian Herald. Často dochází k posunu termínu uzávěrky. Výjimkou není ani opakované vypsání tendru. Některé státní firmy tendry ani veřejně nevypisují a při menších zakázkách osloví přímo 2 – 3 předem vybrané, či dříve osvědčené firmy a z jejich nabídek si vyberou. Soukromé firmy nemusí veřejné tendry vypisovat vůbec, pokud se nejedná o použití státních prostředků. Zdravotnické prostředky a léky musejí být předem v zemi registrovány.

Zahraniční firmy, které nejsou v Etiopii etablované, nebo nemají schopného zástupce, mají při pronikání na etiopský trh velmi ztíženou pozici. Pracuje se s bid bondy (cca 1 – 3 % hodnoty kontraktu) většinou formou bankovních garancí a s performance bondy (cca 10 % hodnoty), což činí značné problémy, protože jde o dlouhodobě vázané peníze.

Informace o publikovaných tendrech lze získat na placených internetových portálech, např. : www.africagateway.info, www.tendersinfo.com, www.dgmarket.com

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Místo a způsob řešení sporu je nutno detailně dohodnout předem už v podmínkách kontraktu. Ideální je používat pravidla dohodnutá dle mezinárodního práva.

Riziky jsou složitost procedur a regulatorního rámce (cla, daně), jazyka, obtížné navázání kontaktu s distributory, nepružnost státního aparátu a jeho byrokratické postupy a v neposlední řadě komplikovaná pozemní doprava z přístavu v Džibuti.

V Etiopii je obvyklou platební podmínkou neodvolatelný akreditiv (L/C), potvrzený bankou vývozce a splatný ihned proti dokumentům. Ze zákona musí být akreditiv otevřen na kontrakt přesahující 5.000 USD.

Platba předem není etiopskými orgány běžně akceptována (ani u menších dovozců). Velcí (finančně silní) světoví dodavatelé poskytují občas úvěry, resp. L/C s delší lhůtou splatnosti. Platební morálka zavedených etiopských dovozců (tedy i státu) je a v minulosti byla většinou dobrá. Od roku 2018 nicméně dochází ke zpožděním plateb až o půl roku z důvodu kritického nedostatku tvrdé měny v Etiopii.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Vízové povinnosti jsou zbaveni pouze občané Džibuti a Keni. Pro ostatní vydávají víza zastupitelské úřady a konzuláty Etiopie v zahraničí, turistické vízum je ovšem možné získat pouze elektronicky (vydávání víz po příletu na letišti je od června 2021 pozastavené). Pro ČR je příslušné etiopské velvyslanectví v Berlíně: Embassy of the Federal Democratic Republic of Ethiopia Boothstrasse 20a, D-12207 Berlin tel.: +49 30 77 20 600 fax: +49 30 77 20 624 e-mail: emb.ethiopia@t-online.de, web: <http://aethiopien-botschaft.de/>

Vydávají se víza turistická (jednorázová) a obchodní (jednorázová, nebo pro více vstupů) na dobu 30 či 90 dnů. Vízum lze prodloužit podáním žádosti na imigračním úřadě v Addis Abebě. Stejně tak je třeba postupovat před odletem v případě překročení doby pobytu nad dobu platnosti víza (za což je ovšem pokuta).

Požadované doklady: cestovní pas platný ještě 6 měsíců po platnosti víza, vyplněný dotazník, fotografie, mezinárodní očkovací průkaz s potvrzeným očkovaním proti žluté zimnici, zpáteční letenka a důkaz solventnosti. Pro vydání obchodního víza se rovněž vyžaduje dopis od zvací organizace. Aktuálně požadované doklady se doporučuje vždy ověřit na příslušném etiopském zastupitelském úřadu.

Návštěvníci Etiopie mají ze zákona povinnost deklarovat veškerou dováženou měnu (množství není omezeno) v devizovém prohlášení. Vzhledem k tomu, že je omezen vývoz valut (max. 3 000 USD na osobu) je vhodné toto devizové prohlášení v případě dovozu většího množství valut vyplnit a vyvarovat se tak potížím při jejich zpětném vývozu. Vývoz místní měny nad 200 ETB není povolen.

Oproti jiným africkým zemím je Etiopie relativně bezpečná – s výjimkou rozlehlých pohraničních oblastí mezi Etiopií a Somálskem (Ogaden), celého súdánského pohraničí a Gambelly a příhraničí s Keňou. Situace je nevyzpytatelná i v Oromii, kde dochází k lokálním incidentům či dokonce únosům. Kapesní krádeže a pouliční loupeže nejsou vyloučeny (proslulé jsou okolí Piazza nebo tržiště Merkato), situace v hlavním městě se v důsledku prohlubujících se ekonomických problémů v zemi zhoršila. Informace o aktuální bezpečnostní situaci v zemi jsou na webových stránkách MZV ČR. Vzhledem k aktivní účasti Etiopie v mírové misi v Somálsku byl vyhlášen dlouhodobě vyšší stav pohotovosti kvůli možnosti útoků Al Shabab.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Na základě pracovního povolení vydaném Ethiopian Investment Commission (EIC) se uděluje povolení k pobytu. Procedury jsou administrativně velmi náročné. Situaci neusnadňuje ani všeobecně rozšířené přesvědčení o dostatku domácích pracovních sil. Rychle rostoucí počet obyvatel generuje velké množství pracovních sil, ovšem bez potřebné kvalifikace. Vedoucí místa mohou být obsazena cizinci bez omezení, jiná pouze po povolení EIC (pokud není k dispozici místní síla). Náklady na místní pracovní sílu jsou nízké i ve srovnání s jinými africkými zeměmi.

Mnohé zavedené mezinárodní léky jsou v Etiopii dostupné, ale vzhledem k různým obchodním názvům je nutné znát jejich složení. Za lékařské ošetření na soukromých klinikách i ve státních nemocnicích se vyžaduje platba v hotovosti. Při vážnějších obtížích se doporučuje odlet ze země. Nezbytné je cestovní pojištění zahrnující zdravotní rizika. Při zdravotních potížích je možné navštívit Korean Hospital in Addis Ababa, Dejazmach Balcha Memorial Hospital, zřízenou Russian Red Cross Society, nebo Nordic Medical Centre.

5.9 Veletrhy a akce

Jedním z hlavních organizátorů veletrhů v Etiopii je Addis Ababa Chamber of Commerce and Sectorial Associations (AACCSA), která pravidelně organizuje následující veletrhy:

International Medical Trade Fair, Addis Ababa exhibition center

- veletrh se zaměřuje na zdravotnický sektor, jeho cílem je zprostředkovat výměnu zkušeností a informací a přilákat investice do oboru

Ethiopia agro-food Addis Ababa

- veletrh se zaměřením na zemědělství, strojírenství, potravinářství, technologie zpracovací a balící

plastprintpack Ethiopia, Ethiopian Skylight Hotel, Addis Ababa

- veletrh zaměřený na plasty, tisk a balící technologie

Ethiopia International Trade Exhibition, Millennium Hall, Addis Abeba

- akce představující nové technologie, inovativní řešení pro průmysl a služby

Ethio Poultry Expo, Ethiopian Skylight Hotel, Addis Abeba

- akce zaměřující se na chování drůbeže a její zpracování

Ethiopia International Trade Fair, Addis Ababa exhibition center

- všeobecný veletrh, na kterém se představují producenti spotřebního zboží, strojírenských výrobků, chemikálií a hnojiv, zdravotnického materiálu, potravinářských technologií atd.

ETHIO HEALTH, Millennium Hall, Addis Ababa

- veletrh se zaměřením na zdravotnický sektor, farmaceutiku, wellness

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky

General Abebe Damtew St., Kirkos Kifle Ketema, Kebele 15, House No. 289

Addis Ababa, P. O. BOX 3108

Etiopská federativní demokratická republika

Tel.: +251 11 551 6382

E-mail: addisabeba@embassy.mzv.cz

Areál zastupitelského úřadu se nachází vedle Ethiopia Hotel, naproti výškové budově Commercial Bank of Ethiopia. Vzhledem ke komplikovanosti hromadné dopravy je nejjednodušším způsobem dopravy z letiště či jiné části města taxi nebo Ride (etiopská obdoba Uberu).

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Policie: 991, 011 1572121

Vybrané nemocnice: Red Cross, tísňové: 907, 011 1111882

Myungsung (korejská): 011 6292963, 011 6294602 (tísňové)

Dejzmach Balcha Hospital (nemocnice Ruského červeného kříže): 00251-11 551 32 05; rrchospital@gmail.com

St. Gabriel: 011 6613622

Nordic Medical Center: 24 h služba na mobil: 00251-929 105 653

Hasiči: 912

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

www.mfa.gov.et Ministerstvo zahraničních věcí

www.nbe.gov.et National Bank of Ethiopia

www.investethiopia.gov.et Etiopská investiční komise

www.eeas.europa.eu/delegations/ethiopia/index_en.htm Delegace EU v Etiopii

www.ethionet.et Ethiopian Telecom

www.addischamber.com Addisabebská obchodní komora

www.ethiopianchamber.com Etiopská obchodní komora a sektorové asociace

www.moin.gov.et Ministerstvo průmyslu

www.mot.gov.et Ministerstvo obchodu

www.ata.gov.et Etiopská zemědělská transformační agentura

www.ethiopia.travel.et Etiopská organizace turistického ruchu

www.ethiomarket.com Ethiomarket business portál (obchod, kontakty, tendry)

www.2merkato.com 2mercato business portál (obchod, kontakty, tendry)

www.ethiopianbusinesscatalog.com obchodní adresář

www.bankofabyssinia.com Bank of Abyssinia

www.combanketh.et Commercial Bank of Ethiopia

www.ethiopianairlines.com/en/default.aspx Ethiopian Airlines

www.csa.gov.et Central Statistical Agency

www.addisfortune.net Addis Fortune (týdeník)

www.capitalethiopia.com Capital (týdeník)

www.thereporterethiopia.com The Reporter Ethiopia

www.addisallaround.com portál o Addis Abeba